

מקורות התורה

5 - תורה קדומה

מכללת מבשרת ירושלים

A] The Torah as preceding creation

1. אמר רבי יהושע בן לוי: בשעה שעלה משה למרום אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא: רבונו של עולם, מה לילוד אשה בינינו? אמר להן: לקבל תורה בא. אמרו לפניו: חמודה גנוזה שגנוזה לך תשע מאות ושבעים וארבעה דורות קודם שנברא העולם, אתה מבקש ליתנה לבשר ודם!!

שבת פח:

2. זְכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דְּבָר צְנָה לְאֵלֶיךָ דּוֹר

תהלים קה-ח

- Where does the idea of '974 generations' before creation come from?

3. דא"ר הונא בשם ריש לקיש שני אלפים שנה קדמה תורה לבריאת עולם

ויקרא רבה (וילנא) פרשת מצורע פרשה יט

- What does it mean when we say that the Torah existed 'before' the Creation? Did time exist 'before Creation'?

B] Creation 'from the Torah'

4. התורה אומרת: אני הייתי כלי אומנתו של הקדוש ברוך הוא. בנוהג שבעולם מלך בשר ודם בונה פלטין, אינו בונה אותה מדעת עצמו אלא מדעת אומן, והאומן אינו בונה אותה מדעת עצמו, אלא דיפתראות ופינקסאות יש לו לדעת היאך הוא עושה חדרים, היאך הוא עושה פשפשין. כך היה הקדוש ברוך הוא מביט בתורה, ובורא את העולם, והתורה אמרה בראשית ברא אלקים, ואין ראשית אלא תורה

בראשית רבה (וילנא) פרשת בראשית פרשה א

5. ת"ח [תא חזי] - באורייתא ברא קודשא בריך הוא עלמא

זוהר - הקדמה דף ה עמוד א

6. כל מאן דאסתכל בה באורייתא ואשתדל בה כביכול הוא מקיים כל עלמא. קודשא בריך הוא אסתכל באורייתא וברא עלמא, בר נש מסתכל בה באורייתא ומקיים עלמא

זוהר כרך ב (שמות) פרשת תרומה דף קסא עמוד ב

- In what sense is the world created 'from the Torah'?
- Does that mean that everything in the world is hinted to or contained in the Torah? In the text of the Chumash?
- What do you think about the 'Bible Codes' ?

C] The Torah as God's Names

7. אורייתא כלא שמא קדישא היא, דלית לך מלה באורייתא דלא כליל בשמא קדישא

זוהר כרך ב (שמות) פרשת יתרו דף פז עמוד א

1. There is no shortage of information available about the 'Bible Codes', both pro- and anti-. For two recent articles on the topic see <http://www.cross-currents.com/archives/2012/03/27/bible-codes-response-to-a-misleading-hamodia-article/> (which contains useful links) by 3 leading talmidei chachamim and expert mechanchim. See also Devora Levin's article in Kol Mevaseret (!) 5771 p91

8. עוד יש בידינו קבלה של אמת כי כל התורה כולה שמותיו של הקדוש ברוך הוא, שהתיבות מתחלקות לשמות בענין אחד כאילו תחשוב על דרך משל כי פסוק בראשית יתחלק לתיבות אחרות כגון 'בְּרֵאשִׁית יִתְבַּרְא אֱלֹהִים', וכל התורה כן מלבד צירופיהן וגימטרייתיהן של שמות. וכבר כתב רבינו שלמה בפירושו בתלמוד ענין השם הגדול של ע"ב באיזה ענין הוא בשלשה פסוקי ויסע ויבא ויט² ומפני זה ספר תורה שטעה בו באות אחת במלא או בחסר פסול. ונראה שהתורה הכתובה באש שחורה על גבי אש לבנה בענין הזה שהזכרנו היה שהיתה הכתיבה רצופה בלי הפסק תיבות והי' אפשר בקריאתה שתקרא על דרך השמות ותקרא על דרך קריאתנו בענין התורה והמצוה ונתנה למשה רבינו על דרך קריאת המצות ונמסר לו על פה קריאתה בשמות ...

רמב"ן בראשית הקדמה

- What different levels of the Torah text is the Ramban revealing here?

D] 'Black Fire' on 'White Fire'

9. רב פנחס בשם רשב"ל - התורה שנתן לו הקדוש ברוך הוא למשה נתנה לו אש לבנה חרותה באש שחורה - היא אש מובללת באש, חצובה מאש, ונתונה מאש דכתיב (דברים לג:ב) מימינו אש דת למו

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת שקלים פרק ו

- What are the differences between 'fire mixed with fire', 'cut from fire' and 'given from fire'?

E] What is the 'Primordial Torah'

Skip source 10 for now and come back to it at the end

10. (אלף סה) שאלת ממני אודיעך דעתי למה אין כותבין הנקודה בספר תורה כיון שהכל נתן למרע"ה בסיני וגם הטעמים היו ראויים שיכתבו אותם כדי שיקרא הקורא קריאה ישרה בלי שבוש שהרי גם הטעמים מבארים טעם הכתובים לפעמים:

תשובה שאלתך זו תלויה במה ששאלו המלאכים להקב"ה כשעלה מרע"ה לקבל את התורה. אמרו מלאכי השרת מה לילוד אשה בינינו אמר להם הקדוש ברוך הוא לקבל תורה בא אמרו לו תנה לנו והיינו דכתיב אשר תנה הודך על השמים [כו']. אמר להם משה תורה מה כתיב בה? לא תרצח, לא תנאף וכו'. רציחה יש ביניכם? וניאוף יש ביניכם? תורה למה לכם? והודו ואמרו ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ. ויש להקשות וכי המלאכים לא היו יודעים התשובה זו? אלא מאי אית לך למימר? שהם היו קורין בתורה קריאה אחרת רוחנית בלא פיסוק תיבות על דרך שמותיו של הקדוש ברוך הוא. וכן ארז"ל כל התורה כולה שמותיו של הקדוש ברוך הוא והודיעם הקדוש ברוך הוא שיש לתורה קריאה אחרת גשמות על דרך פיסוק תיבות בענייני בני אדם בטומאה וטהרה ואיסור והיתר ופטור וחייב וכן כל שאר דיניה. ואחר שידעת זה תבין שאלתך כי צוה האל יתעלה שיכתבו את התורה בלא נקודות וטעמים כאשר היתה באמנה אתו יתברך כדי שיהיו בה שתי קריאות - רוחנית וגשמית כדי שמי שיכול להשיג ישיג. וכן אמרו יודע היה בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהם שמים וארץ. ומסר הנקודות והטעמים כשאר תורה שבעל פה שהיא פירוש לתורה שבכתב כן הנקודות והטעמים הם פירוש לתורה שבכתב. והדבר ידוע כי האותיות בלא נקודות וטעמים יש בהם משמעויות הרבה וצירופים שונים וקריאות הפכיות ולכן לא ניתנו הנקודות והטעמים ליכתב בס"ת, ויכתבו בחומשים משום עת לעשות לה' כדי שלא תשתכח תורת הקריאה כשאר תורה שבעל פה.

ובמה שכתבתי לך תוכל לתרץ כמה ספיקות אחרות כגון מה ששאלו הראשונים למה לא נכתב תורה שבעל פה או למה נכתבו קצת ספורים שנראה לכאורה שאין בהם צורך וכמה גופי תורה נרמזו ברמז כל שהוא. אלא שיש לך להאמין שאין לך אפ"ל תיבה קטנה שאין בה סודות עמוקות וצירופים שלא נשיגם אנחנו ואין לך בתורה אפ"ל אות אחת ללא צורך ולא לתפארת הקריאה ולא בפה רפה כלשון ישמעאל כאשר חשבו רבים! ושים תמיד כלל זה נגד ענין ותצליח ואני ערב

שו"ת רדב"ז חלק ג סימן תרמג

- What was 'the Torah' before Sinai?

11.

Monologue and Dialogue

Human beings make use of two modes of speech, which may be called creative monologue, and dialogue. A person may engage in creative monologue without formulating his thoughts into words. He is not concerned to be understood or appreciated. He speaks because of the overflow of a creative impetus within himself.

When a person engages in dialogue, either with another individual or with an audience, as when a teacher addresses his students, the essential aim is communication. Concern with the audience's level of comprehension is therefore of utmost importance. The listeners' interest, intellectual capacity, and language limitations significantly influence the method which must be used to transmit the message successfully. The speaker must simplify the content and often drastically reorganize the format of his discourse.

These two modes, creative monologue and dialogue, are successive steps in a process of externalization. The monologue may exist by itself, but the dialogue cannot take place unless preceded by the monologue; for the ideas which

the speaker expresses in his language of dialogue must first have taken form in the private creative monologue of his mind.

On the basis of this distinction we may come to understand the difference between the speech with which God called the world into existence and that with which He conveyed His will to the Israelite nation at Sinai.

At the time of creation God spoke in the monologue mode. He brought the universe into existence through a unique form of creative activity which, because of its transcendent nature, could not be understood by any outsider. At that time He expressed Himself in a divine monologue incomprehensible to the human intellect.

At Sinai, however, God spoke in the dialogue mode. His audience waited for His words of guidance. In order for them to comprehend His message, He had to adapt His speech to their intellect. Thus He spoke in a language of communication. Only here, in the Pentateuch, was the act of creation translated into human words: "Let there be..."

The Primordial Torah

The dichotomy between the two divine languages of monologue and dialogue is the underlying principle behind one of the most remarkable concepts in kabbalistic thought: the claim that there exist not one Torah, but two.

The first Torah is called the *Torah Kedumah*, the Primordial Torah. The second is the text of the Written Torah which was received at Sinai. It is called the Torah of Moses, the Pentateuch. This may be termed the Human Torah. A closer examination of the relationship between these two *Torot* reveals that the Human Torah emerges from the Primordial Torah in much the same way that the language of dialogue emerges from that of monologue.

The Primordial Torah is an infinite projection of the transcendent being of God. It reflects God in His essence, the secret world of His wisdom, untouched by the dimensions of human understanding. The Primordial Torah is the product of God in direct conversation with Himself, expressing the mysterious totality of His being. Not surprisingly then, some kabbalistic schools have suggested that the Primordial Torah

in some mysterious way can be thought of as God's "mind." Of this *Torah Kedumah* it is said:

The Torah is not something outside God, and He is not outside the Torah.²

The Sages refer to this infinite aspect of Torah when they say:

God looked into the Torah and created the world.³

It goes without saying that the document written with ink on parchment is not to be thought of literally as being an embodiment of God's mind. Neither is it possible to imagine that God in all His glory needs a book to instruct Him. Therefore it is obvious that the Torah referred to is an eternally preexisting entity: the Primordial Torah. In a remarkable Midrash, the Sages deal with the relationship between the Primordial Torah and the Human Torah, as these manifested themselves at Sinai.

The Torah which God gave to Moses was given to him as white fire engraved by black fire. It is fire mixed with fire, cut from fire, and given from fire...⁴

The Sages of the Midrash, when expressing the most profound matters, communicate with extraordinary brevity, preferring to use a unique kind of allegory rather than presenting abstract concepts as western philosophy does. Thus, in this Midrash, the Torah is characterized symbolically as fire. The white fire corresponds to the Primordial Torah and the black fire, to the Human Torah.

As a first step in the revelation at Sinai, as described by

this Midrash, Moses was granted a vision which no other human being either before or since has seen: a glimpse of the pure white fire of the Primordial Torah. He was granted this vision in order to impress upon him the magnitude of the gift which he was about to receive.

This does not mean that Moses saw the *Torah Kedumah* itself, since this is nothing less than God's transcendent mind, which is hidden from all His creation. Rather, he saw its reflection or shadow, as expressed in the white fire. This was enough to impress upon him the awesomeness and immensity of the actual, hidden Primordial Torah.

However, this was only the beginning of the revelation. For the Torah in this inchoate form was far from being the Torah that God intended the Children of Israel to receive. Although Moses was able to perceive something of it, the *Torah Kedumah* conveyed no relevant message to him. It was still in a form which was only comprehensible to the divine mind.

Therefore, a process began which would bring the Torah closer to human understanding. In the language of the Midrash, the white fire ("It is fire...") was made to differentiate itself into elements ("...mixed with fire"). Instead of being a pure transcendent unity, it began to have recognizable parts - the two fires. This differentiation was the second stage of the descent of the divine mind to the human level.

The allegory is clear. Torah, the divine mind, is symbolized as fire, the most intangible of elements. Like fire, it cannot be contained or divided. The miracle of the giving of Torah is that this fire has been given a new form. It has become "fire mixed with fire," black fire mixed with the white fire.

At first the black fire and the white fire were a simple duality, black on white; but, as the vision continued, the black fire began slowly to form itself into a configuration of Hebrew letters. This development is described in further detail by other kabbalistic sources, as follows:

The first letters to take form were those of the Tetragrammaton, ה-ו-ה-י. This is the ultimate metaphysical Name, the essential appellation of the transcendent Creator. From these four letters emerged the remaining letters of the Hebrew alphabet. *Sefer Yetzirah* tells us that the letters danced, joining into hundreds of combinations, starting with those of two letters - אא, אב, אג - and evolving progressively into longer combinations. These permutations became the names of God through which all the phenomena of the world were created. These names are primal elements of creation.⁵ They no longer represent God's essential name, but rather the basic forces through which He creates the multiplicity of the world. They are the DNA, the code, from which the whole world emerges. Just as a DNA molecule is made from a very small number of basic elements, and yet contains in capsule form all the knowledge which is needed to produce a living being, so these permutations of spiritual energies, which Moses perceived as Hebrew letters, contained, in potential, the whole world.

The letters of the [Primordial] Torah are the basis of every creation and the source of every phenomenon. Just as they form endless unique permutations, so each worldly phenomenon is composed of a unique combination of elements...in such a way that no two beings are identical.⁶

Some of these permutations were recognizable names of God, such as *Elohi-m, E-I, Shadda-i*. Others were combinations of letters without meaning in human language. But all of them were divine names, conduits through which the divine creative power flows to the creation.

This was another step in the process of humanization of the Torah. There were words, but no language; spiritual energies, but no fixed form.

As the letters of the black fire continued to permute

into longer and longer configurations, they began to form themselves into one tremendous word, one long Name containing all the transformations of letters which had appeared previously. The Kabbalah states that this Name of God was made from none other than the order of letters comprising the text of the Torah as we know it today. It is to this aspect of the Torah that the *Zohar* refers when it states:

The entire Torah is a single, holy, mystical Name.⁷

Among the classical medieval commentators on the Torah, it was Nachmanides (*Ramban*) who elaborated on this final form that the black fire took in Moses' vision. He speaks of it in the introduction to his commentary on the Torah.

It would appear that in the Torah written with letters of black fire upon a background of white fire the writing was contiguous, without being broken up into words. This made it possible to be read either according to the division into divine names or according to our normal reading which makes explicit the Torah and the commandments. Both interpretations were given to our teacher Moses: The division of words which express the commandments was given to him in written form, and the rendition which consists of the divine names was transmitted to him orally.⁸

Ramban tells us that Moses was given two ways of interpreting this final great name of God. The first was the division into words of our written Torah, in *Ramban's* language the "commandments," the law for man. The second was a secret key by which this same text could be used to reveal the mysteries of the divine names.

This key consisted of various esoteric methods of rearranging and interpreting the letters of the great Name.

Among these techniques are recombining letters (*tseiruf*); interpreting the numerical values of letters and words (*gematria*); and constructing acrostics using the initial or final letters of words.

In a similar vein *Sefer Shaarei Orah* says:

The whole [Written] Torah is a fabric of divine attributes (kinnuyim, "secondary names"). These in turn are woven from the various [primal] names of God [the permutations of the Hebrew alphabet of the Primordial Torah], which in turn are connected to and resolve back into the Tetragrammaton (ה-ו-ה-י). Thus the entire Torah is ultimately woven from the Tetragrammaton.⁹

Although the Torah had finally coalesced into a form amenable to human consciousness, it remained simultaneously a reflection of the divine mind. Just as the divine mind contains the ultimate knowledge, encompassing all other knowledge, so the person who has the key to the divine names of the Primordial Torah has access to all the knowledge of the world.

Once we have understood this, it should no longer be surprising to us that the Sages of the Kabbalah, who have received this key by word of mouth through the generations, state that everything knowable by the human mind can be found in the Torah.

12. א"ר ברכיה הלוחות היו ארכן ששה טפחים, כביכול היו ביד מי שאמר והיה העולם שני טפחים ובידו של משה שני טפחים ושני טפחים היו מפרישין בין יד ליד

שמות רבה (וילנא) פרשת יתרו פרשה כח

- What is the symbolism of the idea of God holding 2 tefachim and Moshe holding 2? What about the 2 in the middle?
- Can the finite and infinite worlds 'touch'?
- What is the purpose of the white parchment between the letters in a Sefer Torah? Are they just space or do they actually 'communicate' anything? Look at the following letter. How many letters do you see?

F] A rationalist approach

13. ויש דרש הפך דרש, ויש לו סוד, ואינו מפורש. כדרש שהחורה קדמה אלפים שנה קודם העולם. וזה אמת רק על סוד דרך הנעלם. ורבים לא יזיכוהו כן, ולהיות כמשמעו לא יתכן. ובעבור כי השנה מימים במספר היא מחוברת, ומדת הרגע והיום בתנועת הגלגל נספרת, ואם אין גלגל אין יום, אף כי יומים, או שנה, או מספר אלפים

אבן עזרא הקדמה לתורה

- How literally are we meant to take this idea of Torah preceding the world?
- What is Ibn Ezra's proof that it cannot be a literal idea?

14. אך ההגדות ... ומהם מה שנראים כשקר ויתבאר ענינם עם מעט עיון, כמו שאמרנו: שבעה דברים נבראו קודם העולם, גן עדן ותורה וצדיקים וישראל וכסא הכבוד וירושלים ומשיח בן דוד. דומה למה שאמרו החכמים: תחלת המחשבה סוף המעשה, וכאשר היתה כונת החכמה בבריאת העולם, התורה שהיא גוף החכמה ונושאה הם הצדיקים, וביניהם כסא הכבוד, והצדיקים באמת לא יהיו כי אם מהסגולה והם בעלי דת האמתית, ואין ראוי להם כי אם הסגולה מהמקומות והיא ירושלים, ולא יחברם כי אם החשוב שבברואים והוא המשיח, ואחריתם והליכתם אל גן עדן, היה בדין שיושמו אלה בראים

בכת קודם העולם

ספר הכוזרי מאמר ג אות עג

- According to RYh'L, what is the meaning of the idea that the Torah 'precedes' the world?
- In what way is this a teleological approach? What is teleology?

G] Torah and Gan Eden

15. ויגרש את האדם וישכן מקדם לגן עדן את הפריים ואת להט החרב המתהפכת לשמר את דרך עץ החיים

בראשית ג:כד

16. עץ חיים היא למחזיקים בה ותמכיה מאשר

משלי ג:יח

17. ועשית שנים פריים זהב מקשה תעשה אתם משני קצות הכפרת:

שמות כה:יח

18. לְשׁמֹר אֶת־דֶּרֶךְ עֵץ הַחַיִּים can be interpreted in two ways; either to guard the way to the tree of life, so that man will not be able to find the way; or to guard the way to the tree of life, so that the way should *not be lost to man*, and so that man should return to it someday. Indications from the words of our Sages point to the later interpretation (*Yalkut Shimon, Bereishit 34*). The כְּרוּבִים always appear as the bearers of God's glory revealing itself to man, intervening in human affairs. כְּרוּבִים guard the 'tree of life' in the Mikdash, which is a microcosm of Paradise, just as here they guard the way to the tree of life, so that it should not be lost to mankind.

Rav S.R. Hirsch on Bereishit 3:24

19. וַיִּקַּח ה' אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם וַיְנַחֲהוּ בְּגֶן־עֵדֶן לְעַבְדָּהּ וּלְשִׁמְרָהּ

בראשית ב:טו

20. **לעבדה ולשמרה** - וכי מה צורך עבודה ושימור? והלא הכל היה עד שלא נברא אדם! אלא לעבוד בתורה ולשמור כל מצותיה. וכן הוא אומר לשמור את דרך עץ החיים, ואין עץ חיים אלא תורה שנא' עץ חיים היא למחזיקים בה

מדרש הגדול שם

- What was the 'Torah' that Adam and Chava were learning before the Chet?
- If that Torah included specific mitzvot, did they include mitzvot of tuma and tahara relating to death - death which should not even exist in the world unless Adam exercises his free will to eat from the Tree!?

21. כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם מיום הראשון ברא מלאך המות. מנין? א"ר ברכיה משום שנאמר וחושך על פני תהום זה מלאך המות המחשיך פניהם של בריות. ואדם נברא בששי ועלילה נתלה בו שהוא הביא את המיתה לעולם שנאמר כי ביום אכלך ממנו מות תמות. משל - למה הדבר דומה? למי שמבקש לגרש את אשתו כשבקש לילך לביתו כתב גט נכנס לביתו והגט בידו מבקש עלילה ליתנו לה, אמר לה מזוגו לי את הכוס שאשתה, מזוגה לו, כיון שנטל הכוס מידה אמר לה הרי זה גיטך, אמרה לו מה פשעי, אמר לה צאי מביתי שמזגת לי כוס פשור, אמרה לו כבר היית יודע שאני עתידה למזוג לך כוס פשור שכתבת הגט והביאתו בידך. אף כך אמר אדם לפני הקדוש ברוך הוא רבש"ע עד שלא בראת עולמך קודם שני אלפים שנה היתה תורה אצלך אמון, שכך כתיב (משלי ה) ואהיה אצלו אמון ואהיה שעשועים יום יום - ב' אלפים שנה. וכתוב בה (במדבר יט) זאת התורה אדם כי ימות באהל. אלולי שהתקנת מות לבריות היית כותב בה כך. אלא באת לתלות בי את העלילה!! הוי נורא עלילה על בני אדם!

מדרש תנחומא (ורשא) פרשת וישב סימן ז

- Was the Chet 'meant to happen'?

Who's Who?

Ramban	R' Moshe ben Nachman - 13C Spain
Radvaz	R' David ben Shlomo ibn Zimra - 15C Spain/16C Egypt
Rav Shimshon R. Hirsch	19C Germany
R' Nathan Lopez Cardozo	Contemporary, Israel